

GORENJEJC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEJC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

S 1. julijem poteče naročnina vsem onim, ki so bili naročeni za pol ali četrt leta; zato rej jih uljudno prosimo, da nam te dni doposljejo nadaljno naročnino, da se jim list po preteku naročnine ne ustavi.

Železnica Tržič—Kranj.

Čeprav so čitatelji «Gorenjca» obveščeni o tem, kako se je zadnji čas razvijalo to vprašanje, hočemo vendar posneti vse podatke v celoti, da se vidi, kateri so bili vzroki, da se ni posrečilo že letos spraviti te železnice v zakon o lokalnih železnicah, in da udeleženi krogi spoznajo, kaj jim je storiti, da se ta železnica čim prej zagotovi.

O pričetku letošnjega zasedanja so bile v državnem zboru jako nejasne razmere. Vladala je češka obstrukcija v mirni obliki, trajalo je nad mesec dni, predno so se stranke pogodile, da hočejo pričeti parlamentarno delo. Komaj se je to pričelo, so se začele vsipati v zbornico vladne predloge gospodarskega značaja. Vlada je tudi naznanila, da hoče prinesiti zakon o lokalnih železnicah. Precej se nam je dozdevalo, da tržiške železnice ne bo v predlogi, ker interesentje te železnice niso bili na jasnem, kam naj se spelje njena zveza z gorenjsko železnico ali proti Lescam, ali pa v prvotni smeri v Kranj. Vsi koraki, ki so se v največji naglici storili, so imeli pač ta za Kranj neprecenljiv uspeh, da je danes gotovo, da se spelje zveza v Kranj, niso pa mogli povzročiti, da bi se bila ta proga vsprejela že v letošnji zakon. Tržičani, poglavitni interesentje te proge, so sprva izjavili, da prepuste vladi, da odloči o zvezi vzdružuje za vsako zvezo zagotovljene prispevke. Ko so pa videli, da ni upanja za zvezo pri Lescam in od Lesec čez savski jarek k bohinjski železnici, so se izjavili za zvezo v Kranju.

Ker so projekti za to progo že davno izgotovljeni in se je že leta 1893 vršil obhod ter so tudi prispevki interesentov v dovoljnem znesku zagotovljeni, je bilo nekoliko časa upanje, da se naknadno vsprejme v letošnji zakon. To upanje je pa kmalu izginilo. Ker se do zadnjih dni predloga še v železniškem odseku ni bila razpravljala in se je odločila v to ena edina seja, se je moral

odsek, če je hotel predlogo pripraviti za zbornico, omejiti na železnice, katere je vlada predlagala, in se načelno izreči proti vsprejemu novih železnic. Neizogibno bi bilo sicer, da če bi se bila ena sama železnica vsprejela, bi se bili za neštete druge železnice oglasili interesentje, kateri bi istotako zahtevali, da se vsprejmejo naknadno tudi njih železnice v zakon. Brez dvojbe bi bilo to postopanje glede na gnječo, ki je vladala v zadnjih dnevih v zborničnem delu, zaprečilo, da se sploh reši zakon o lokalnih železnicah. To je pravi vzrok, da se ni tržiška železnica že letos ugotovila.

Železniški odsek je storil v tem položaju, kar je mogel, ter je odkazal vse predloge in peticije za nove železnice železniškemu ministrstvu z bolj ali manj toplim priporočilom, oziraje se na potrebo železnice, in na to, ali in v koliki meri so pripravljala dela dognana.

Glede kranjsko-tržiške železnice je sklenil resolucijo in jo postavil na prvo mesto z besedilom: «C. kr. vlada se pozivlja, da postavi v prvo zakonsko predlogo, s katero se zagotove za l. 1902 železnice nižje vrste, v prvi vrsti železnico Kranj-Tržič.» Železniški minister Wittek se je izjavil o tej železnici takole: «Progo Kranj-Tržič želi tudi vlada in jo priznava za zdravo. Vlada bode z vso dobrohotnostjo postopala, da zagotovi to progo, kakor hitro se izvrši revizija projekta, ki je iz prejšnje dobe in se ozira na razmere, katere danes ne veljajo več povsem — in se tako poda podloga za zanesljivo določitev stroškov.» Da bi bilo potreba kake revizije, se nam ne dozdeva verjetno, a minister je moral imeti kak izgovor, sicer bi bil moral pripustiti, da se črta sprejme takoj v zakon. Ta ministrov izgovor pa naj si interesentje zapomnijo in naj skrbje, da ga jim ne bode mogel minister drugo leto ponoviti. Udeleženci naj pazijo, da se ta revizija izvrši še to poletje, da ne bode nikakega zadržka, da se železnica sprejme v prvi zakonski načrt, če bi se leta morda že na jesen predložil. Prizadeti krogi naj napravijo čimprej prošnje na ministrstvo, da se izvrši ta revizija in da se proga vsprejme v zakon.

Sicer pa pristavljamo iz razprave v zbornici, da je železniški minister izjavil, da hoče to železnico vsprejeti v prvi zakon.

H koncu naj omenimo postopanje naših klerikalcev v tem vprašanju. Železnice so stvari eminentno gospo-

darskega značaja. V takih vprašanjih ni strankarstva, najboljši politični prijatelji se v takem vprašanju lahko razidejo in najskrajnejši nasprotniki lahko združijo. Za tržiško - kranjsko železnico potezale so se vse kranjske stranke, tako Nemci kakor Slovenci, tako klerikalci kakor naprednjaki. Hotelo se je temu dati vidni izraz tako, da bi bili vsi kranjski poslanci podpisali dotični predlog na železniški odsek. A klerikalci tega niso hoteli, spekli so si svojo pogačo. Ponosni kakor španski grandi niso hoteli z Nemci in naprednjaki vred podpisati dotičnega predloga. In to so tisti klerikalci, katerih načelnik in njegov oproda sta se komaj izkopala iz smrdljive mlake, dasi se jim cedi še žlindra od života!

Kaj bo, kaj bo!

(Gospodarska in politična vprašanja z ozirom na kmeti stan.)

Dalje.

V slogi in miru so nekdanji naši kmetje živeli med seboj ter drug drugemu pomagali pri delu in v nezgodah. Čeprav se niso še popolnoma jasno zavedali pregovora: «V slogi je moč», vendar so vedeli, da najlažje izhajajo, ako so složni in edini. Seveda se je tuintam vedno našel kak tak sitnež, ki ni mogel v miru živeti s svojimi sosedi ter se je rad prepiral in tožaril z njimi. Ali tak nestrpnost je navadno škodoval le sam sebi s svojimi zdražbami in je potem, ko je zapravil in zapravdal vse imetje, rad ali nerad postal krotak in miroljuben pod tujo streho! Take vrste ljudje torej niso škodovali skupnemu kmetškemu stanu. Vse drugače pa je na deželi sedaj, ko se naši klerikalci očitno bore za svoje neomejeno vrhovno vladarstvo. V vsaki kmetijski občini je namreč že več ali manj takih zavednih mož, kateri se neustrašeno upirajo klerikalni sužnosti in tudi svoje soobčane izpodbujajo k temu. Kjer so razmere tako ugodne, da morejo ti ljudski osvobojevalci ljudi okrog poučiti in prepričati o pogubonosnosti klerikalizma ter jih pridobiti za nepristransko izobrazbo in napredek, tam se kmalu tudi kmetje postavijo na trdnije noge in jim je zagotovljena boljša bodočnost; grabežljivim klerikalcem

PODLISTEK.

Tašča.

(Hrvatski spisala Marija Evgenija Marković; poslovenil Gv. Anin.)

I.

Nekdanj je živela v našem selu udova Orliha. Jaz sem bila takrat še deklica, in zatorej se ne spominjam, ali mi je vse to pravila pokojna mati — Bog ji daj nebesa! — ali kdo drugi. Moja mati je bila soseda z Orliho zid ob zidu. Pred očmi mi je ta Orliha kakor v megli: sloka, v rdeči kapici in črnih očih.

Mož jej je umrl že pred davnim časom, starejšega sina so ji ubili Turki, a mlajši je bil pri njej in je gospodaril. Bil je prvi mladenič v selu: krasen, lica je imel sveža, ko pomladansko cvetje, uren, vesel in dovtipen. Mater je zelo spoštoval, a mati ga je tudi bolj ljubila in čuvala kakor svoje oko.

Nekoč si je pa Orliha vtepla v glavo, da mora oženiti svojega Vasilja, in povpraševala je za svet starejše ljudi v selu. Ako so se sestala dekleta na cesti, ali pa se igrala na trati — takoj se je prikazala tudi Orliha in jih poslušala ter ogledovala...

«Ne vzemi bogate», je rekla «moj sin, mi sami nismo bogataši, poišči si dobro in mirno dekle.»

«Dobro, mati! Poiščite mi, kakršno potrebujem, in vzela jo bodem.»

Med tem časom pa, ko je iskala mati, jo je našel on sam. Bil je na letnem sejmu v Višenjkah in od

pa so za vselej izpodnešene njih z nepoštenim orodjem podkovane pete! Saj le izobraženi kmet se bode mogel še dandanes uspešno ustavljati različnim izkoriščevalcem in zatiralcem! Klerikalci pa kmetu ne privoščijo potrebne izobrazbe, ker vedo, da jim izobražen človek ne more kimati v posvetnih zadevah. Toda le redke so na Slovenskem tako probujene kmetijske občine, da so se njih prebivalci že popolnoma otrsli posvetnega klerikalnega jerobstva. Po ogromni večini so naši kmetijski rojaki še vedno tako navajeni in navezani na klerikalno vodstvo, da mislijo, da še svojih jarcev in prašičev ne smejo klati brez fajmoštrove vednosti, in v duhovniške suknje so tako slepo zatelebani, da mislijo, da je vsak duhovnik svetnik in da ne more nobeden izmed njih grešiti, četudi jim ta ali oni pred nosom počenja vsakovrstne grdobije in sleparije. V takih krajih je silno težavno kaj izdatnega storiti za ljudsko probujo in izobrazbo, ker ljudje verujejo, da je res greh brati napredne časopise in se jih ogibljujejo «kakor hudič križa»! Z ustmenimi pouki pa ni varno očitno nastopiti med tako versko-blaznim ljudstvom; kajti vsak čas bi se lahko zgodilo, da bi kak surov hribovski kapelan prignal tolpo upijanjenih kmetov ter jim ukazal s kamenjem in poleni na tla pobiti govornika, kar bi nesrečni farovski zaslepljenci seveda takoj storili. Pa tudi mirno in tiho živečim naprednjakom v takih občinah ne prizanesajo nestrpni klerikalni voditelji. Dovolj jim je, ako dotični ne hvalijo njih nespametnega politikovanja in se ne uklanjajo njihovi mogočnosti in ošabnosti kakor drugi kmetje, pa naj bodo drugače tudi vse časti in vsega spoštovanja vredni možje! Ker jim sami ne morejo dosti škodovati ter se zmaščevati nad njimi, izkušajo svoje nevedne župljane nahujskati proti njim. V ta namen jih začno obrekovati in napadati z grdimi lažmi in sumničanjem ob vsaki priliki. Vsled tega jih začno nazadnje res tudi farovski privrženci sovražiti in preganjati. Prepričani in tožbe nastanejo. Kmetje, namesto da bi delali, pohajajo po pisarnah ter popivajo in politikujejo po gostilnah. Ko pa je kaka tožba dokončana, se začno zopet nova popivanja. Eni pijo od veselja, ker so dobili pravdo in naredili škodo svojim soobčanom, drugi pa preklinjajo ter zapravljajo denar in čas v krčmah od jeze, ker so

tistega časa je hodil vsak večer od doma. Mati je to zapazila prejko vsi drugi in izvedela je tudi, da hodi k Hani Koroljevi.

«Sin, moj sin», mu reče. «Ne jemlji te bogatašice, ona bo postala silno prevzetna; ta je očetova hči, razposajena in domišljava. Premisli si dobro!»

Toda Vasilj ni maral druge. Poslali so snubce, pripravili balo in priredili svatbo.

Pripeljali so mlado k tašči.

In dote je imela! Bog sam vedi koliko. Vozili so jo na devetih vozeh in pred vsakim vozom sta šla dva para volov-sivcev. Svileni predpasniki, srebrni pasovi, kožuhi, s svilo podvlečeni...

Mlada je imela zlato čepico, obleko lahko kakor dim in rdeče korale po pasu. Vsi so jo občudovali; bila je kakor razevela roža. Samo stara Orliha, čakajoč jo z hlebom kruha in s soljo, je nekako neveselo pogledala nevesti v oči.

Prigodbe nekdanjih časov

opisuje Matija Bobnar.

V letu

IV.

1753 je ob binkoštnih goriški nadškof obiskal Ihan, Moravče in Vače, potem je šel na Dolenjsko. To leto je bil tudi v Loki duhovni zbor (sinodus). Predsednik mu je bil Karol grof Pettaci, veliki diakon. — Tako tudi leta 1754. To leto je bilo ovrženih več zapovedanih praznikov.

bili v pravdi premagani! Sovraštvo in razprtija se nato v občini še poojstri in hude posledice se kmalu pokažejo. Kmetje se zadolže in upniki jih začno opominjati k plačilu s tožbami. Mnogi zapuste domači kraj ter se podajo po svetu, da bi si s kakim drugim delom kaj prislužili in rešili svoje kmetije pred prodajami. Slovenski kmet se najrajše napoti v daljno Ameriko, ko mu gre doma trdo za obstanek. Za potne troške potrebuje lepo svotico denarja in da ga dobi, treba mu je narediti zopet nov dolg. Znanih je na Kranjskem več vasi, iz katerih so skoro vsi gospodarji v Ameriki, doma pa gospodarijo ženske z otroci — pod farovškim nadzorstvom. Tudi dobrih in poštenih kmetijskih delavcev ni tam dobiti. Zdi se jim že preneumno, kar počenjajo farovski politiki z ubogim kmetijskim ljudstvom, in se nočejo odpovedati njim na ljubo plesu in drugi mladinski zabavi. Zato se tudi sami raje preselijo v Ameriko ter se tam udomačijo ali pa gredo delat v tovarne in premogokope. Tako morajo biti mnoge velike kmetije brez vsakega pravega vodstva in brez potrebnih delavskih moči. Da vsled tega naš kmetijski stan trpi veliko škodo in vedno hitreje propada, je naravno, in slovenski rodoljub bi se moral glasno razjokati nad takimi razmerami, ako bi to kaj pomagalo! Veseli pa so teh razmer in prav dobro se v njih godi našim politikujočim kmetijskim duhovnikom, ki so prepogostoma največ krivi popisanih mizerij na deželi. Prijetne urice jim teko v devičarskih družbah in dobre kupčije delajo v svojih konsumnih društvih in drugod, kjer se jim neopravičeno v globoke malhe zatoči marsikatera kronica, katero je z največjim naporom zaslužila žuljava roka slovenskega kmeta v daljnem tujem kraju ter jo potem poslala domov pobožni ženici. Ta denar doma največkrat nič ali pa prav malo zaleže, ker je slabo obrnjen in slabo porabljen. Ko se njega pošiljalec čez več let ves obnemogel zopet povrne na svojo domačijo, izprevidi, da je zastonj žrtvoval čas in svoje telesne moči, da so se z njegovim trudom okoristili le drugi, in še resnejše kakor takrat, predno se je napotil v Ameriko, vsiljuje se mu v obupno premišljevanje vprašanje: «Kaj bo, kaj bo!» Se nadaljuje.

V Kranju, 15. junija.

Deželni zbor kranjski je sklican na 17. t. m.

Iz državnega zbora. Vtorek je bil državni zbor zaključen. — Investicijsko predlogo je cesar že potrdil. — Proračunski provizorij je dovoljen do konca leta. — Davčni odsek je sklenil, da se razprava o davku na železniške vožne listke odloži na jesen. — Cesar je sankcioniral zakon o vodnih stavbah in zakon o lokalnih železnicah.

1754 dne 19. januarja je goriški nadškof razposlal pismo zaradi popolnih odpustkov skozi tri pustne dni, v katerih se zgodi toliko hudega, napačnega, pregrešnega in nesramnega, da bi se namreč po volji sv. očeta Benedikta XIV. po mestih izpostavilo sveto rešnje telo v hvalo, čiščenje in prošnjo za odvrnjenje takih nespodobnosti in da bi se te dni vsak dan enkrat pridigovalo o teh rečeh, katere morejo verne pripraviti k boljšim mislim. — Dne 8. julija je goriški nadškof oznanil duhovni zbor, za to leto v Škofji Loki. Tukaj je bil tudi prihodnje leto 1755 napovedan tak zbor od Sigm. grofa Pettacija, ljubljanskega prošta in dijakona goriške nadškofije. Dne 13. julija je ljubljanski škof posvetil cerkev Matere božje na Brdu, drugi dan je birmoval v Krašnji; dne 17. julija je posvetil cerkev sv. Lenarta na Pišajnovicu, 18. julija cerkev sv. Ožbolta, 19. julija cerkev sv. Petra v Blagovici, 20. julija pa cerkev Matere božje na Česnjicah.

1756 je dala kranjska dežela vojake. 62 zemljišč je dalo enega vojaka. — 9. junija tega leta je bila strašna huda ura; po nekaterih krajih je vse pobila toča.

Cesar se je mudil te dni v Pragi, kjer so ga svečano sprejeli. — Tudi cirkus Barnum & Bailey je privedil ondi 12 predstav povodom obiska cesarjevega.

V francoski zbornici so razpravljali te dni o načrtu zakona glede pokojnine delavcev. Nad 10 milijonov prebivalcev težko pričakuje uresničenja tega načrta. — In pri nas v katoliški Avstriji se nikomur niti ne sanja o takem zakonu.

Vojna na Kitajskem. V Tientsinu je prišlo do krvavega spopada med nemškimi vojaki in angleškim redarstvom, ubili so 2 Francoza, 5 je ranjenih. — Rusija je zasedla Mandžurijo. Izbrala si je za upravo dežele štiri najvažnejše kraje.

Dopisi.

Iz Olševka. Čudne razmere vladajo pri nas. Že za časa zadnjih državnozbornih volitev sem mislil poročati bolj natanko o njih, toda tega nisem maral storiti, misleč, saj nam liberalcem — kar nas je — nihče ne more nič žalega storiti. Toda kakor hudobni duh nikdar ne miruje, ravnotako tudi naši duhovniki ne. Župnik Kukelj je iznašel sredstvo, s katerim nas misli končati. A za sedaj še ni našel prave poti. Nekateri posestniki — 7 po številu — vživamo s svojimi predniki gozd nad 120 let, ki je pripisan k cerkvenemu posestvu. Od tega vžitka plačevali smo vsako leto v župnišče odškodnino. Sedaj pa, ko so razmere postale tako opasne, da smo po naključju med temi nekateri liberalci, poslal je župnik Kukelj — ker nam ne more drugače škodovati — moža in nam prepovedal nadaljnje vživanje tega gozda. Nerazumno nam je, kako je mogel storiti župnik tako bedarijo, ker ve, da nam ne more odvzeti teh pravic. Nikar naj ne misli, če mu hoče s prisego dokazati kimavec I. S., da nimamo nikakih pravic več, ker pri obravnavi, ki se bo vršila morda v kratkem, se stvar pojasni in dokaže ter župniku veselje za zmiraj mine. To je živ dokaz krščanske ljubezni do bližnjega. Hočete nam s silo vzeti užitek, katerega imamo že nad 120 let. Ne mislite, da se Vas bojimo in Vam kar tebi nič, meni nič pustimo polastiti se pravic naših prednikov, ampak krepko se bomo potegnili zanje. Kolikr bolj smo katoliški, toliko manj živimo po naukih Kristusa. Ta pot ne pelje k Kristusu kralju, ampak od njega.

Iz Bukovščice. (Nepoboljšljivi More.) V naši vasi se dogajajo vedno bolj čudne reči. Koliko se je izpremenila njena organizacija v teku zadnjega leta, v dobi župnikovanja gospoda Moreta. Dočim smo imeli poprej le eno pošteno, mnogo obiskovano prodajalnico, se nam je v zadnjem času — kakor že znano — vsilila popolno nepotrebno še druga — v farovžu. A kaj! To bi nazadnje že še bilo; kdo bi si mislil, kaj je prišlo na misel prebrisani glavici župnikovi? V zadnjem času je spoznal, da mu konsumno društvo menda nese premalo dobička, ali pa ga je lakomnost posilila in zato si je moral seveda omisliti v župnišču tudi svojo — krčmo. Vem, da jih bo mnogo, ki bodo zmajali z glavo in rekli, ali je to verjetno? Da, istina je, že je bil dacar gori, že je zadacana sladka pijača — v župnišču, po domače «pri Tonetu». Seveda se je zdelo župniku potrebno, da bi imeli tudi farovski «podrepaniki» kak kraj, kako zavetišče, kjer bi pri kapljici rujnega vinca prosto in brez skrbi sekali z ostrimi satirami po svojih nasprotnikih po «liberalcih» in to bi bilo najbolj prikladno — v farovžu. Kaže že vse tako. Kam pridemo! Premalo resno mislečih mož broji naša Bukovščica, zato pa ima župnik vedno več «korajže» in sega vedno po višjem. A spekel se bo še v svoje prste, in prepričani smo, da pride čas, ko bode vendar odjenjal in odložil nevarno veslo, katero sedaj vihar premetava po razburkanem valovju. Da bi se nam zaznavala enkrat še zora tistega srečnega dne, da bi se — — —, ali kaže, da ne. Glejte! V eni številki smo ga že pohvalili, da je opustil nočno stražo, da več ne nadleguje ljudi. kakor nekdanj, a prezgodaj smo mu očitali njegovo poboljšanje. Res je nekaj časa miroval, vsaj na videz ni opazoval nočnih čarobnih moči, ker je bilo baje premraz. No, za zimo je prišla pomlad, s pomladjo so se vrnile prijazne in gorke noči in nekaj grozovito mučnega bi bilo

za župnika, da bi moral v tako krasnih nočeh spavati spanje pravičnega, da ne bi srkal preprijetnega našega dolinskega zraka pod milim nebom v črnih nočeh. Pa on se malo briga za novo probujeno naravo, njegov namen je vse kaj drugega vzvišenejšega — pardon! — podležega. Da ga ni sram, da se tako študiran mož spozabi tako daleč, da lazi okrog hiš, okoli krčem in vleče na uho, kaj se neki notri govori, kaj pije i. dr. Ali ni to početje podlo? Gotovo je preponiževalno za župnika, a kaj njemu mar, naj bo lepo ali ne, spodobno ali ne, da je le za njegovo malho brez dna. Ne plaši ga ne strah, ne nevarnost, ne sramota, da je le v njegovem interesu. Bog zna, ali bo pred svojo krčmo tudi kdaj poslušal, kaj se govori čez zavedne moze . . . Ne bo mu treba upogibati nerodnih kosti, ne napenjati debelega trebuha, stopil bo — ko bo ura straže odbila — med moze, kaj še, med babe v irhastih hlačah in jim bode držal besedo. Če bode v nedolžnem rajanju zmanjkalo mokrote za odpravljanje zmolklih grl, stopil bo «Tone», kakor nekdanj Mozes pred Izraelci pri Rdečem morju, na prste med božjimi izvoljenci in radostno zaklical:

«
pa čepek, ha ha,
odbiti se da,
in vince v majolke
po curku kaplja . . . »

In spet ga bodo nastavili. Povsod, kamor se obrne naš župnik v zadnjih dnevih, se vidi, da mu je njegov pravi poklic le malo, malo mar, da bolj skrbi za živahno razvijanje v prodajalnici in krčmi kakor na polju pastirskega delovanja. Čudno, ne slišimo več iz njegovih «fletnih» ust pridige ali krščanskega nauka, nikdar več, le z branjem kakih starih knjig se «matra» in lomi svoj dolg jeziček, da ga je mučnejše poslušati, nego zamolklo skripanje kakega popačenega kovaškega mehu. Konec pride.

Iz Križev pri Trziču. Gospod urednik! Dobro se nam liberalcem godi tu v tržiškem okraju, vsak teden si privoščim nek znan dopisnik enega v «Žlindroljubu». Prvi je bil nek Trzičan, drugi nek liberalci iz Križev, sedaj učitelj iz Kovorja, prihodnjič pride gotovo učitelj od sv. Ane. No, slednji je na katoliški podlagi, znabiti ga puste v miru. Potem pridejo povrsti učitelji iz Trziča, a teh se mož ne upa, ker si misli: s temi sem večkrat skupaj in gotovo se še vsaj malo sramuje, da se jih ne loti. Ko pobije vse učitelje, se loti še drugih liberalcev. Kar je poročal od učitelja iz Križev in Kovorja, je vse od prve do zadnje besede zlagano in podla denunciacija. O kriškem g. učitelju pravi, da je začel kazati izobraževalnemu društvu, kateremu je bil neutrudljiv pevovodja, liberalne rožičke, zato so si izvolili novega pevovodja-župnika. Pravi vzrok, zakaj je pustil pevovodstvo, dopisnik dobro ve, toda ž njim si ne upa na dan. Sedanji pevovodja in predsednik, namreč župnik, bi moral zapovedati članom izobraževalnega društva v Križah, da bi vsaj med službo božjo ne hodili iz cerkve in da bi na ta način mladini ne dajali slabih izgledov. Učitelju iz Kovorja predbaciva, da je nesel k sosedu «Narod» v zadevi Sušteršiča in da je rekel, da se mora ustreliti. To je zopet laž. Dalje pravi «Lažiljub»: Kako zaupanje vživa učitelj, pokazali smo mu pri državnozbornih volitvah. Iz tega se bere, kakor bi bil učitelj agitiral, in da ga kmetje niso ubogali; resnici na ljubo moram reči, da se g. učitelj v te volitve še vtikal ni, kar mu mora potrditi vsak volilec, kako so pa drugi popisovali listke ter silili volilce k volitvi, za to je dosti dokazov. Njegovo plodnosno delovanje v korist kmetom mora pa vsak priznati; ako mu zaupajo žlindrovci, ali ne, to mu gotovo ne teži srca. To je njemu dobro znano, ako se kmetu kaj dobrega stori, se ne sme nikdar računati na hvalečnost in zaupanje tistih. — Ker gotovo dopisnik «Žlindroljuba» ne bode o tistem poročal, kako se je godilo tu nekje v bližini Trziča, pa ne v Lešah, z učiteljem, ki je znan klerikalec, poročam jaz. Župnika povsod poznajo, ker oddaja v raznih krajih blagoslovljene reči, in je napadel na prižnici učitelja, ta pa je pustil orgljanje; da bi pa mogel med solarji biti v cerkvi, prinesel si je iz svojega stanovanja stol, da je sedel med otroci. Pretečeni mesec neko soboto zvečer pa je župnik lastnoročno odstranil

ta stol. Neka dobra duša je na to opozorila učitelja, kaj se je zgodilo. Pobožni župnik je imel v nedeljo nato prej pridigo in potem sv. mašo, da bi se veselil, ko bi gledal stoječega in osramočenega učitelja. Ali ni to žlindranje, gosp. urednik! Tudi na sv. rešnjega telesa dan je ravnostisti župnik imel procesijo. Udeležilo se je narodno gasilno društvo. Župnik temu društvu ni prijazen, zato je demonstrativno narobe nosil monštranco, to je proti sebi obrnjeno. Kako se je v tistem kraju v župnišču zgodilo z nabranim maslom, Vam pa znabiti poročam preljubi lažidopisun v «Lažiljubu». Ako ne, pa poročam pozneje jaz. Tudi imam še precej gradiva o nekem županu, pa vse lepo počasi. Prej bo zmanjkalo lažidopisniku kakor pa nam. Le privoščim naj si v vsaki številki «Lažiljuba» enega izmed nas, mi mu bomo zbijali klin s klinom, magari tudi bat z batom.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Ravnatelj ljubljanskega učiteljskega g. Fran Hubad je imenovan deželni šolski nadzornikom za ljudske šole na Kranjskem. — Profesor ljubljanske realke g. Fran Levec je imenovan ravnateljem ljubljanskega učiteljskega. — Prestavljen je g. Josip Kuhar, učitelj v Trbojah, v Radomlje pri Kamniku.

Na noge za kmetijsko družbo! Občni zbor c. kr. kmetijske družbe bo v četrtek 20. t. m. v Mestni dvorani (na cesarja Josipa trgu) v Ljubljani ob poldevetih dopoldne. Opozarjamo vse naše ude-somišljenike, da se zagotovo udeleže tega občnega zbora, ker z mnogih strani čujemo, da letos zopet hočejo klerikalci naskočiti sedanji odbor. Naj se nihče ne pusti preslepiti od farovških hujskačev, da je bila sploh kdaj c. kr. kmetijska družba politične barve, v to naj bo dokaz, da glavni odbor sam kandiduje predsednikom gospoda deželnega glavarja pl. Detelo, mesto g. ces. svetnika Murnika, ki žalibog se ni okrelval od svoje hude bolezn. V odbor se kandidujejo — kakor čujemo — vsi dosedanji udje, ki izstopijo, razun knezoškofjskega kancelarja Šiske, na katerem mestu naj vstopi naš rojak gosp. državni poslanec Pogačnik iz Podnarta. Vsi došli udje naj volijo od odbora nasvetovane gospode, ker je upanje, da se naredi v družbi zopet tisti mir, kakor je bil poprej in da na merodajnih mestih spoznajo popolnoma nepolitično delovanje družbe. Pojmi so dandanes že več ali manj razbistreni in je menda odklenkalo enkrat za vselej poseganju «umazanih rok» v družbine zadeve.

Za deželnozbornske volitve. Klerikalna stranka je že začela rogoviliti za prihodnje deželnozbornske volitve. V svojih časopisih, posebno v lažnivem «Domoljubu» že kliče na boj. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah se je pokazalo, kako delavni so klerikalci, posebno duhovniki. Somišljeniki! Ne držite križem rok, ampak posnemajte jih in začnite se pripravljati na volitve!

Železnica Kranj-Trzič. Pri predlogi o lokalnih železnicah je govoril dne 10. t. m. poslanec Plantan, ki je z odločnostjo in temeljitostjo obširno govoril o progi Kranj-Trzič in drugi lokalnih železnicah na Kranjskem. Železniški minister Wittek mu je takoj odgovoril in dejal, da sprejme progno Kranj-Trzič v prihodnjo zakonsko predlogo.

Drugi promenadni koncert bo jutri v nedeljo dne 16. junija na glavnem trgu. Spored: 1. F. Wagnes: Bošnjaki pridejo! koračnica. 2. Horn: V letovišču, valček. 3. Foerster: Planinska, pesem. 4. Dierig: Na straži, fantazija. 5. Preiss: Moja Avstrija, koračnica.

Volitev občinskih odborov. V Kamnigoricu je bil dne 19. maja izvoljen Adolf Kappus občinskim predstojnikom, Jožef Svetina, Luka Lazar in Marka Arh, odbornikom. — V občini Moravče je bil izvoljen dne 14. maja Franc Resnik, posestnik iz Gabrske gore, občinskim predstojnikom, Franc Miklavčič iz Grahovke, Janez Korbar iz Moravč, Anton Groznik iz Gabrske gore, Franc Miklavčič iz Okroglega in Janez Kotar iz Pretersja pa občinskim odbornikom.

V dijaški kuhinji v Kranju se je izdalo meseca majnika t. l. 2323 kosil in 2138 večerij ter izplačalo 721.16 K. Podpirani dijaki so prispevali 111 K.

Na tukajšnji gimnaziji se je minuli teden vršila pismena matura. Ustmeni zrelostni izpiti se prično neki šele 22. julija. Maturu dela nad 30 osemošolcev.

Izkopine v Lajhu. Dne 12. t. m. je začel gospod J. Szombathy, kustos dvornega prirodopisnega muzeja na Dunaju, kopati v Lajhu, na občinskem pašniku, poleg zemljišča, na katerem je g. T. Pavšlar pred dvema letoma izkopal lepe (tudi zlate) nakrasnice iz VI. stoletja po Kr., torej iz dobe, ko so se Slovenci naselili na Kranjskem. Podobne najdbe so se našle na Koroskem in po južni Nemčiji, v bogatih, knežjih grobih. Pod okrajno cesto bo kopal deželni muzej za zbirko v Rudolfinu. Kolikor se more sklepati iz dosedanjega prekopavanja, je prostor v Lajhu med kokriško mlinsko strugo in Savo ob okrajni cesti prostrano grobišče. Kostnjak leži tik kostnjaka. Doslej so jih izkopali sedem, dvema so zopet na sleđu. Mrtvece so polagali v oni davni dobi prav plitvo. Najglobokejša gomila je merila 1.55 m, druge so bile globoke le po 1 m do 1.20 m, kar se more imenovati z ozirom na današnje od takrat gotovo že mnogo izvišano in nasuto površje gotovo zelo nizko. Kostni so večinoma močno segniti. Doslej se je našel železen nožič, koščen glavnik in več preprostih bronastih uhanov. — Delavce nadzoruje starinoslovec g. J. Pečnik.

V Selcih bo predaval jutri v nedeljo dne 16. junija t. l. ob polštirih popoldne v ondotni šoli ravnatelj c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc.

Iz selške doline. Treščilo je dne 13. junija ob tri četrt na šest zjutraj v hlev Jerneja Habjana, po domače Jernača na Rantovši, župnija St. Lenart, in je zgorel ves hlev. Živino so rešili. Poljsko orodje in druge pritikline so vse pogorele. Posestnik je bil sicer zavarovan za 300 gl., a ima mnogo večjo škodo. Ker se požari tako hitro množe, smo radovedni, kako bode zavarovalnica konsumnega društva na Česnjici pri Selcih izplačala, če pogoji kateri nje zavarovanec. Izplačali mu bodo menda vrečo ničel. Zavarovanih je precej kmetov. Ali se ne bojite nesreče? Kaj potem?

Gorje, gorje — stokrat gorje onim, ki so poslali antikrista, in to pravega pravčatega antikrista namesto učitelja v St. Lenart. In kaj je naredil ta nesrečni človek? Pomislite in prekrižajte se: krivo vero uči in vse šolske otroke je vpisal v krivo vero. Joj, joj! K sreči so prišli temu na sled in 23. maja so peljali dva voza teh nesrečnih otrok v Ljubljano, da jih je naš milostni knezsko-zopet sprejel v katoliško cerkev. Kdor ne veruje, ta naj vpraša T. . . . na Praprotnem, ki nam je to pripovedoval dne 10. t. m. tu v Kranju. — Da bodo pa naši bralci spoznali, kako potrebna je šola na Bukovci, povemo naj resnico. — Gosp. Grmek, mlad učitelj, ki je ves vnet za svoj poklic, se zaveda dolžnosti, da bodi učitelj obenem tudi vzgojitelj, stavljal si je težko nalogo, peljati svoje večje učence iz oddaljenega St. Lenarta v Ljubljano. Kdor je že kdaj naredil kak izlet z večjim številom otrok, le ta ve ceniti, kolika žrtev je bila to od strani omenjenega učitelja. — Zares bujno cvetje poganja klerikalizem na Kranjskem. Namesto hvaležnosti zanjejo požrtvovalni učitelji grdo obrekovanje. Ako imajo duhovniki selške župnije le še trohico poštenja, upamo, da bodo popravili storjeno krivico. Poštenim učiteljem pa bodi v tolažbo, da so ravno duhovni bili, ki so našega Učenika tirali v smrt in najbolj kričali: «Križaj ga, križaj ga!» Dandanes On ne bi niti 3 mesece učil, ker bi ga še prej ugonobili. Dozdeva se mi, da bi bilo bolje, ko bi namesto 1901 pisali 1701.

V Škofji Loki se v kratkem naseli nov zdravnik. g. dr. Zakrajšek iz Ljubljane.

Efektne loterije. Gasilno društvo v Radovljici sme letos prirediti efektne loterije z 10.000 srečkami po 50 vin. Tudi gasilno društvo v Begunjah je dobilo dovoljenje za prireditev efektne loterije.

K požaru v Kropi. Škoda zadnjega požara v Kropi se ceni na 100.000 kron, zavarovalna svota pa znaša samo 19.000 kron. Večina prebivalstva si je komaj rešila življenje. Nek vnanji gasilec si je pri gašenju prerezal ob neko steklo žile, in so ga vsled tega morali prepeljati v ljubljansko deželno bolnico.

V Kropi se je ponesrečil 81letni starček Lovrenc Magušar, oče trgovca g. Jurija Magušarja, ko je sekal v hosti vejevje. Naj v miru počiva!

Bohinjska železnica je vsled potrjenja investicijske predloge zagotovljena stvar. Čuje se vesela vest, da namerava vlada kar najhitreje pričeti z delom za to železnico. — Kdor želi kako delo dobiti pri železnici, naj se pravočasno pobriga za to.

Na Dovjem so orožniki zasačili potujočega urarskega pomočnika Konstantina Wittlinskega iz Lublina na Ruskem, ki je na Gorenjskem ukradel dva bicikla in ž njima pobegnul.

Mengiško gasilno društvo je praznovalo dne 10. junija desetletnico svojega obstoja. Blagoslovil se je gasilni dom in orodje. Kumovala sta baron in baronica Apfaltreren s Križa. Navzočih je bilo okrog 150 gasilcev z domžalsko in domačo godbo.

Nesreča. V Voljčah je posestnik J. Andrejčič klestil lipe za živino. Pri tem pa je padel z visočine lipe na tla in obležal na mestu mrtev.

Z nožem sunil je v hrbet posestnikov sin France Kuralt iz Domžal delavca Franca Potočnika s Količevega. Poslednjega so prepeljali v deželno bolnico, prvega pa na Žabjak v Ljubljano.

V Spodnji Šiški so zmagali pri občinskih volitvah v tretjem razredu socijalni demokratje.

Porotne obravnave. Minuli teden se je pričela pri deželnem sodišču druga porotna doba. Obsojena je bila 33 let stara samska dekla Marijana Kisovc iz Podobnega zaradi hudodelstva detomora na triinpol leta težke ječe. — Matevž Por iz Krnice, 35 let star, obtožen hudodelstva uboja, je bil oproščen, ker se je vpoštevalo, da se je Por le branil ter v silobranu zadal svojemu nasprotniku smrtni udarec. — Martin Dolenc, obtožen hudodelstva posilstva, je bil oproščen, ker so porotniki zanikali vprašanje glede krivde. — Prodajalka čevljev Marija Kern iz Ljubljane, obtožena hudodelstva nezvestobe in goljufije, je dobila štiri leta težke ječe. — Posestnik Franc Kanc iz Radomelj in žagar Jurij Ulčar s Homca, obtožena hudodelstva goljufije, sta bila oproščena. — Samski hlapec Anton Kuralt, 21 let star, doma z Dovjega, obtožen hudodelstva uboja, je dobil štiri leta težke ječe. — Hlapec Matevž Mavsar iz Pleševice, star 21 let, obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe, je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Na Kranjskem sploh.

V Ljubljani so pričeli ta teden nabijati nove ulične napise s slovenskim na prvem in nemškem na drugem mestu. Upravno sodišče je namreč razsodilo, da mora občina napraviti take napise.

Slovensko planinsko društvo napravi od 29. avgusta do 7. septembra družbinsko potovanje v Dalmacijo, Črnogoro, Hercegovino in Bosno. Troški potovanja bodo znašali K 240.—. Kdor se utegne udeležiti tega potovanja, naj se oglasi pri slovenskem planinskem društvu v Ljubljani.

Veselico napravi prostovoljno gasilno društvo v Velikih Laščah v nedeljo dne 17. junija t. l. na vrtu g. Fran Grebenca. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Na Štajerskem.

V Mariboru so na smrt obsodili vincarja Bratuša, ki je zadavil svojo lastno hčerko in spečeno deloma snedel. Njegova žena je bila obsojena na tri leta težke ječe.

Križem sveta.

Štiriinpol leta star morilec je pač nekaj nečuvnega. In vendar živi na Dunaju sin čevljarja fantek Franc Vanek, ki je te dni s krivcem, čevljarskim nožem, na cesti zabodel dečka Schmidta, ker se je ž njim sprl. Policija je morilec iskala tri dni. Morilec je spočetka tajil, končno pa priznal, da je Schmidta res sunil z nožem v trebuh, radi česar je ranjenec umrl. Vanek se je po umoru vse tri dni igral, kakor bi se ne bilo zgodilo ničesar, in tudi doma ni povedal ničesar. Njegov brat, 13 let star deček, je v prisilni delalnici v Hrulichu ter je tudi lopov. Morilec radi njegove starosti ni možno kaznovati. Dunajski listi pišejo o prirojenem zločinskem svojstvu v rodbini Vaneka,

Izvrstno sredstvo, da se človeku delo priljublja, so iznašli za svoje delavce španske narodnosti veliki novojorski tovarnarji smodk. Ti so splošno jako pridni pri delu, zato so pa tudi njih gospodarji začeli misliti, kako bi jim delo storili bolj prijetno. Ukrenili so namreč, da se ima v vsaki delavnici postaviti mož, ki sredi delavcev sedi in na glas čita najprej jutranji list in potem španske pesmi in romane. Novojorski tovarnarji smodk so prepričani, da imajo vzorni red in mir, ki vladata v njih delavnicah, zahvaliti le tem čitateljem.

Gospodarske stvari.

Izseljevanje v Brazilijo. Od tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva smo prejeli v ponatis sledeče vrstice: Glasom uradnih sporočil je bil od strani vlade države S. Paolo v Braziliji razpisan konkurz za uvedbo 30 tisoč emigrantov. Med tozadevno došlimi ponudbami so tudi štiri ponudbe takih proponentov, ki se ponujajo za uvedbo Avstrijcev. Če tudi o omenjenih ponudbah še ni odločeno, se zdi vendar jako verjetno, da se vlada odloči za eno omenjenih štirih ponudb, ker so avstrijski in ogrski izseljenci na jako dobrem glasu kakor vrli in pridni poljedelci in je veliko povpraševanje po njih ter jim dajejo prednost pred emigranti iz drugih držav. Pričakovati je torej, da se nabiranje izseljencev raztegne tudi na tostransko državno območje. Kar se pa dostaje razmer, ki čakajo avstrijskih izseljencev v državi S. Paolo, je tiste na podlagi zanesljivih informacij, dobljenih na licu mesta, slej ko prej označiti kakor skrajno neugodno in je toraj le najnujnejše odsvetovati od izseljevanja v državo S. Paolo.

Kdor odhaja v S. Paolo v nadi, da pridobi tam zemljo za samostojno obdelovanje, doživi le najgorenje iznenadenje. Vsako podeljevanje državne zemlje izseljencem je izključeno. Ob takih okoliščinah so izseljenici prisiljeni vsprejemati delo v akordu na kavinskih plantažah in tam brez lastne domačije živeti življenje težko mučenih in o tem slabo plačanih plantažnih delavcev, ki se v resnici le malo razlikuje od življenja prejšnjih sužnjev. Posestniki plantaž so vsled padanja kavinskih cen in iz istega izhajajoče gospodarske krize obnemogli in navadno prezadolženi, zbog česar še bolj krčijo že itak nizka plačila ali pa jih kar vskračajo delavcem. Z ozirom na pomanjkljivo pravno varstvo v državi S. Paolo je pa kolonist navadno brez obrambe pred takimi dogodki. K temu pa prihaja še težava, prilagoditi se novim in povsem nenavajenim razmeram, kakor tudi nepoznavanje deželne jezika; vse to so okolnosti, ki še bolj pomagajo v to, da se v izseljenicah vzbujajo čut osamelosti in pobitosti, in da jim upada zmožnost za pridobivanje.

V prospeh mlekarstva. Gospod Doktorič, ki se je vrnil iz mlekarške šole v Dornu na Predarlskem, je zopet nastopil deželno službo mlekarškega navoditelja, kateremu bo pomagal praktično popolnoma izvežbani sirar g. Sieler iz Švice, katerega je istotako nastavil deželni odbor. Sedaj se bo zopet nadaljevala organizacija našega mlekarstva, zlasti s trgovskega stališča, in to v zvezi z goriskimi mlekarškimi zadrugami. To delo je prevzel gosp. potovalni učitelj za mlekarstvo v Tolminu, kateri bo kot izboren strokovnjak gotovo z uspehom deloval. Hvaležni moramo biti gospodu Ivančiču, ki se drage volje žrtvuje tudi za našo deželo.

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kakovostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114—1

Vozni red

na gorenjski in kamniški progi državnih železnic
veljaven od 1. junija 1901.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer z Jesenic ob 1:31 zjutraj, 9:27 dopoldne, 2:31 popoldne, 6:45 zvečer in 5:25 zjutraj; iz Lesec-Bleda ob 1:56 zjutraj, 9:53 dopoldne, 3:04 popoldne, 7:18 zvečer in 5:48 zjutraj; iz Radovljice ob 2:02 zjutraj, 9:59 dopoldne, 3:10 popoldne, 7:24 zvečer in 5:54 zjutraj; iz Podnarta-Krope ob 2:21 zjutraj, 10:16 dop., 3:28 pop., 7:30* in 7:42 zvečer in 6:10 zjutraj; iz Kranja ob 2:38 zjutraj, 10:31 dopoldne, 3:46 popoldne, 7:50* in 8:01 zveč., 6:26 zjutraj; iz Škofje Loke ob 2:51 zjutraj, 10:43 dopoldne, 3:59 pop., 8:04* in 8:15 zveč., 6:38 zjutraj in pride v Ljubljano (južni kolodvor) ob 3:25 zjutraj 11:16 dopoldne, 4:38 popoldne, 8:38* in 8:51 zveč. in 7:12 zjutraj. — Iz Ljubljane nazaj pa odhaja ob 10:00 zvečer, 7:05 zjutraj, 11:51 dopoldne, 4:06 in 5:41* popoldne, 12:24 ponoči; iz Škofje Loke ob 10:34 zvečer, 7:47 zjutraj, 12:28 opoldne, 4:45 in 6:15* pop. in 12:58 ponoči; iz Kranja ob 10:46 zveč., 8:04 zjutraj, 12:41 opoldne, 4:57 in 6:27* pop., 1:12 zjutraj; iz Podnarta-Krope ob 11:02 zveč., 8:23 zjutraj, 12:57 opoldne, 5:13 in 6:42* pop. in 1:29 ponoči; iz Radovljice ob 11:18 zvečer, 8:41 zjutraj, 1:14 opoldne, 5:30 popoldne in 1:46 ponoči; iz Lesec-Bleda ob 11:25 zvečer, 8:53 zjutraj, 1:25 opoldne, 5:40 popoldne in 1:54 ponoči; z Jesenic ob 11:53 zvečer, 9:25 zjutraj, 1:56 opoldne, 6:11 popoldne in 2:25 ponoči.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer iz Kamnika ob 5:30 zjutraj, 9:53 dop., 4:55 in 8:40* zvečer; iz Jarše-Mengeša ob 5:52 zjutraj, 10:12 dop., 5:15 in 9:00* zvečer; iz Domžal 6:05 zjutraj, 10:22 dopoldne, 5:26 in 9:10* zveč.; in pride v Ljubljano ob 6:49 zjutraj, 11:06 dop., 6:10 in 9:55* zveč. — Iz Ljubljane odide v Kamnik, in sicer ob 7:28 zjutraj, 2:05 pop., 6:50 in 10:25* zvečer, pride v Domžale ob 8:13 zjutraj, 2:50 pop., 7:37 in 11:08* zveč.; v Jarše-Mengeš ob 8:23 zjutraj, 3:00 pop. in 7:48 in 11:18* zveč.; v Kamnik ob 8:42 zjutraj, 3:19 popoldne, 8:07 in 11:37* zvečer.

* Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Tedenski sejem v Kranju dne 10. t. m.

Prignalo se je 110 glav goveje živine, 5 telet, 102 prašičev, 16 ovac, — buš, — koz. 50 kg; pšenice K 8.—, prosa K 7.50, ovsa K 7.—, rži K 7.—, ajde K 6.50, ječmena K 7.50, fižola koka 9.—, ribničana K 8.—, krompirja belega K 1.50, rumenega K 1.60.

Bizeljsko vino!

Najizbornejšega vina okoli 300 hektolitrov iz lastnega vinograda hrani za poletno oddajo

Ivan Malus,

101—4

vinogradar na Bizeljskem

ter ga oddaja po nizki ceni na drobno in debelo. Imam še čez 480 veder finega belega in rdečega vina za oddajo samo od požlahtnenih trt. Kdor ga rabi, naj ne zamudi kupiti naše lanske kapljice.

Potrti najglobokeje žalosti naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da se je preselil v boljše življenje iskreno ljubljani preblagi oče, oziroma brat, gospod

Lovrenc Magušar

posestnik in prvi občinski svetovalec

ki je nagloma, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes 8. junija ob 7. uri zvečer v 81. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v ponedeljek, dne 10. junija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domačih cerkvah. Prebлага pokojnika priporočamo v blaž spomin in molitev. 111

V Kropi, dne 8. junija 1901.

Jurij Magušar, trgovec, sin; Frančiška Klinar, Ana Vidic, Marija Bertonec, hčere; Janez Magušar, brat; Neža Magušar, sestra.

Spomenica

dr. Ivana Jana o bistvu in učinku njegovega zavetišča za nevrastenike vrh Homna pri Bledu.

Dalje.

Preidem naj slednjič k svoji stroki, k svojemu športu, t. j. k sadjereji. Tu delam že več let in z vspehom. Smem se pobahati, da je pomagalo tukajšnje sadje, katerega sem vpeljal jaz reševati čast kranjske dežele na pariški razstavi glede napredka v sadjarstvu.

Pa čeravno se že trudim od leta 1876 v vseh svojih prostih urah, da uredim sadjarstvo v Podhomu in Gorjah, vidim se vedno obilo dela. S pomočjo c. kr. kmetijske družbe in leta 1895 s podporo kranjskega deželnega odbora za občino Podhom ustanovljene in od mene urejevane drevesnico nameravam konečno urediti sadjerejo tako, da bo imel vsak posestnik celo leto sveže sadje, da bo pridelal zadostno posušenega sadja, sadjevca, sadnega jesiha in domačega žganja, da zajezimo stan vsaj deloma pogubnemu špiritu. V tem pogledu se da konstatirati že precejšen in izdaten napredek.

V vaseh Podhom, Zasip, Gorje in Bled so že posestniki, ki imajo lepo zbirko namiznega sadja, pri drugih je več sadja za mošt, in pri tretjih le tako, namiznega pa nič. Sušenje sadja sem začel pospeševati s tem, da sem si nabavil sušilnico za ognjišča po Geisenhemskem sistemu, jo ljudem razkazal in dajal pokušati na njej posušeno sadje. Sušilnica je vsakomur na razpolago in se pridno rabi, kjer je ognjišče za to. Izdelek je v istini izboren in poraba priprosta. C. kr. kmetijska družba naj nam pomaga, da si v jeseni nabavimo enako sušilnico v večjih dimenzijah. Pridelovanje sadjevca, sadnega jesiha in žganja se mora vsestransko izboljšati in upeljati umno kletarstvo.

Največjo važnost polagam na sveže sadje za trg. Nasaditi in nacepiti se mora sadje, ki je v različnem času zrelo, veliko od ene izkušene vrste osobito od namiznih vrst. Ker se na Bledu sveže sadje dobro proda, naj pri vsaki hiši takoj, ko poteko češnje, dozoreva po ena hruška in jablana, da otroci, željni sadja, tistega doma dobe in se ne vadijo krasti ga drugod. Gospodinja bo zadovoljna, če otroci tudi njej in drugim kaj prineso z drevesa in gospodar se bo zadovoljno muzal, če mu blejska branjevka drago plača in odnese del tega zgodnjega sadja. Avgusta meseca naj dozorevajo po dve hruški in jablani, po ena sliva in češplja. Od teh se že da nekaj posušiti, drugo se povžije in proda. Septembra naj se obirajo jesenske, oktobra šele zimske vrste hrušk in jabolok. Slednje drže naj se do prihodnjega junija, če se obirajo dovolj pozno in varno ter spravljajo v hladne suhe hrame. Najlepsi sadovi pridejo itak na trg. Opatija bo po letošnjih izkušnjah rabila veliko našega sadja. Kot podružnični tajnik zavezal sem se, da še letos preskrbim članom okoli tristo dreves, nadzorujem sajenje, obrezovanje in prevezovanje, da nabere kolikor možno veliko cepičev od znanih mi namiznih vrst in tiste pomladi porabim pri precepljevanju. Tu je pa dela za enega preveč. Treba bo pomoči in dobil jo bom pri mojih gostih, ki se bodo nabrali iz okolice in se radovoljno dali poučevati o sadnih vrstah in o raznih načinih cepitve.

Se nadaljuje.

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Kdor hoče kupiti

cenno in dobro barvo

iz pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspat) kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

I. WOHLGEMUTH

v Kranju, glavni trg št. 118.

Dragi meščani in milosrčni človekoljubi!

V tistem, zaduhlem podstrešju neke hiše Vašega mesta biva majhna družinica, katero že dlje časa mori bridka usoda življenja, z najskrajnejšo silo zapuščenosti, bede revščine in onemoglosti, 80 let stara vdova leži že dlje časa onemogla in borec se z neozdravljivo boleznijo na bolniški postelji. Tudi nje hčer je večinoma bolna. Komur izmed Vas bije srce usmiljenja in ljubezni do trpečega in zapuščenega bližnjega, gani naj ga ta javna prošnja in pokloni naj po svoji zmožnosti na altar človekoljubja mili dar, bodisi v živilih ali dvnarju. Za velikodušne darove dobitnikom v imenu zapuščene družine: «Bog Vam plati tisočkrat!» — Darove sprejema iz prijaznosti g. Karol Florian, knjigar v Kranju, pri katerem se izve tudi ime dotičnih zapuščenih.

Nepremične vozne plahete

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi 108—52

R. Ranzinger

špeditör c. kr. priv. južne železnice, Ljubljana, dunajska cesta št. 15.

Sprejme se

107—2

priden in pošten dečko

15—16 let star, v neko gostilno. Plača po dogovoru.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

73—9

v Ljubljani.

Zahvala.

V dolžnost si štejem tem potem izreči gosp.
Rudolfu Kokalju, glavnemu zastopniku

c. kr. priv. avstr. zavarovalne
družbe „Dunav“

v Kranju javno zahvalo za izplačilo vse vsled požara
nastale škode v znesku 540 kron v kljub temu, da ob
času požara zavarovalnina se ni bila plačana.

V Zadrugi pri Tržiču, dne 10. junija 1901.

Lovrenc Ilar

posestnik v Zadrugi h. št. 14.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

70-6

P. n.

Usojam se p. n. gg. trgovcem in nabiralcem zelišč uljudno javiti, da sem svojo, dosedaj v hiši gosp. Jos. Leuza v Ljubljani pri mesarskem mostu nahajajočo se

trgovino z raznimi suhimi koreninami, lubjem, rastlinami, cvetjem i. t. d.

premestil na sv. Martina cesto št. 10 v Pongracovo barako v obližju sv. Petra cerkve.

Kakor dosedaj bodem tudi nadalje vse v mojo stroko spada joče predmete, kakor: norično ali beladona-perje in korenine, akonitovo ali lisjakovo perje in korenine, arnikovo cvetje, češminovo lubje, podleskovo seme in korenine, lapuhovo perje in rožice, tršlikovo lubje, črno in belo čemeriko, jeternik, lipovo cvetje i. t. d. vedno po najvišjih cenah kupoval.

Posebno opozarjam p. n. gg. trgovce in nabiralce zelišč, da naj se vse moje poštno in železniške pošiljke in pisma natančno naslovijo na

Jos. Leuza naslednika v Ljubljani

da se ne pripetijo neprijetne zamude in zamenjave.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Leuza naslednik.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 188-19 že mnogo let, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzajem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja Želodčne** kaplice. Izorno sredstvo za zelodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolesto utešujoče, tek vzbujajoče, čisti zelodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, zelodec čistilne. Čistijo zelodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje zelodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlja 42 h, šest skatij 2 K 10 h. — Poczukrene kroglice. Skatlja 80 h, tri skatlje 2 K.

Prsni, plučni in kašljevi sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v krizu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

izkušeno sredstvo proti bolestim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim opicem bolno mesto zgolj namazati, Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev,

živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljavan, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetelno sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolašce. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzajem.

Varstvena znamka.

Otroški vožički in košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu v Kranju.

42-8

Gostilna se išče v najem.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

110-2

Pošten hlapec dobi takoj prijetno službo.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

89-7

Kdor kupuje sukneno blago

ogleda naj si novo urejeno sukneno skladišče tvrdke

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice števil. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah.

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojači dobijo na zahtevanje vzorčne knjige.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109-2

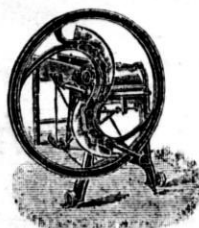
Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

FRAN ZEMAN

Ljubljana 108-2

Poljanska cesta nasproti sv. Petra mostu.

Tvorniška zaloga naj-novejših poljedelskih strojev,

in sicer: nove vrste gepljev, ki se pritrdijo k stropu. Postavijo se lahko zraven poda, ali pod njim (v šupi), ker zadostuje samo 5 metrov prostora in jih ena sama žival lahko goni; tudi se da vsak lesen gepelj na ta način trpežno preurediti; ročne mlaticnice ali za gepelje z mesingastimi tečajji ali na kroglice, slamo-reznice s posebno močnimi kolesi in jako napetimi noži, in line za čiščenje žita naj-novejše iznajdbe, tudi vsake vrste posamezne dele za stroje, kline, jermena i. t. d. — Sesalke za vodo in gnojnico, cinkaste cevi za trombe in vodovode, katere sploh ne rjavé in tudi vodi ne dajo neprijetnega okusa, kakor druge vrste cevi.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristréno zahvalo za doposlane jim stekleničice 161a-47

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov «Dvorni založnik Nj. svetosti» s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo boleham G. Piccolijevo **želodčno tinkturo**, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar «pri angelu» v Ljubljani, na dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v škatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 a. v., po 24 steklenic za gl. 2.40, po 36 za gl. 3.50, po 70 za gl. 6.50, po 110 za gl. 10.80. — Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Pozor!

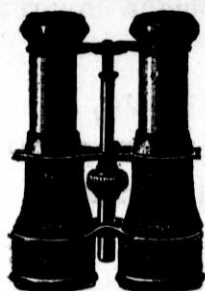
Kdor hoče imeti dobro blago **strugarskega izdelka**, kakor

kegle in krogle, krogle za balin in sploh vsa to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, pod trarčo št 1

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov. Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67-12

Mlad mož

30 let star, rokodelec, ki ima nad 1000 kron premoženja, se želi seznaniti z mladim, od 20—30 let starim dekletom, ki ima veselje do možitve in ki razume gospodinjstvo na kmetih. Tudi šivilje niso izvzete. Prednost imajo dekleta z majhnim imetjem. 106-2

Ponudbe, če mogoče s sliko, naj se pošiljajo pod naslovom J. S. na upravnishvo «Gorenjca». Stroga tajnost zajamčena.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo — sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavirkih). —

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i t. d. 85-8

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

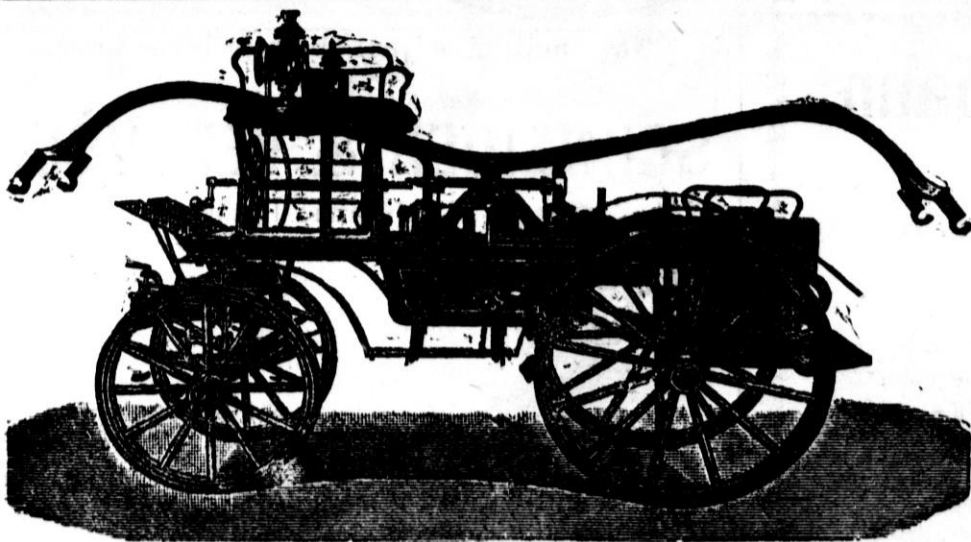
v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 83-8

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronosporabrizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschläger, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80-9 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Zelodečne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K. Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnauje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

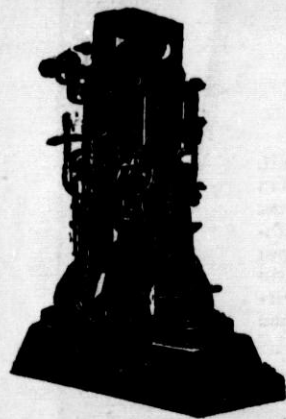
Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h. Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za prašiče in konje v škatuljah 60 h in odrpto pol kile 1 K.

G. Tönnies

Ljubljana 66-11

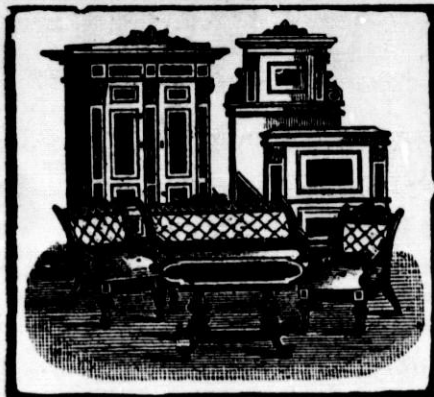
tovarna za stroje, železo in kovinolvnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjatev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 54-13

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53-13

oljnatih barv, firnežev, lakov in kileja
v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštine prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrto leto 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za pettivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo,

Največja zaloga

H. SUTTNER

urar v Kranju

priporoča svojo izbornu zalogo ur, zlatine, srebrnine in optičnega blaga po najnižjih cenah. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštine prosti.

Vabin. uljudno vsakogar, da si ogleda mojo v resnici najbogatejšo zalogo. 84-7

Priznано dobro blago.

Cene nižje kakor povsod

Ferd. Sekovanič

BLLED (Gorenjsko).

79-9

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljša praška in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo. — Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberška in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznано dobre in cene svoje izdelke. 68-11

Najceneji in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-reznic, mlatilnic, čistilnic, jeklenih plugov in sploh vse potrebščine za poljedelstvo. 69-11

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo, traverze, železniške šine, kuhinjska oprava, razno orodje za rokodelce i. t. d.

